

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

**Publicznej Szkoły Podstawowej
im. Henryka Sienkiewicza
w Rogolinie**

SPIS TREŚCI

I.	Podstawy prawne Szklonego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.....	3
II.	Wychowanie i profilaktyka w szkole oraz poziomy profilaktyki	4
III.	Zagrożenia dla procesu dorastania	6
IV.	Diagnoza problemów	8
V.	Wartości i ich realizacja w procesie wychowawczym	9
VI.	Praca wychowawcy klasowego.....	11
VII.	Działania skierowane do nauczycieli i rodziców.....	12
VIII.	Wzorzec absolwenta Publicznej Szkoły Podstawowej im. H. Sienkiewicza w Rogolinie.....	13
IX.	Cele i zadania programu wychowawczo-profilaktycznego.....	13
X.	Wyniki diagnozy problemów w szkole i planowane działania wychowawczo- profilaktyczne.....	14
XI.	Stałe uroczystości o charakterze wychowawczym i kulturalnym	15
XII.	Instytucje wspierające szkołę w działaniach wychowawczo-profilaktycznych	16
XIII.	Ewaluacja	17

I. PODSTAWY PRAWNE SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1762 ze zm.).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 276 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024.
- Statut Publicznej Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Rogolinie.

II. WYCHOWANIE I PROFILAKTYKA W SZKOLE ORAZ POZIOMY PROFILAKTYKI.

Wychowanie jest procesem, w którym wychowanek ma dojść do pełni osobowego rozwoju poprzez:

- ukształtowanie prawnego charakteru,
- budowanie poczucia odpowiedzialności za własny rozwój i dobro wspólne,
- uznanie i przestrzeganie norm społecznych,
- budowanie postawy życzliwości i miłości do ludzi,
- uświadamianie sobie celów życiowych.

Wychowanie jest więc stałym procesem doskonalenia się wychowanka, który poprzez swoje wybory i działania rozwija się i usprawnia swoje ludzkie zdolności do bycia w pełni człowiekiem. Rola wychowawców ogranicza się do towarzyszenia wychowankom w tym rozwoju i stworzenie takich warunków, które ten rozwój umożliwiają.

Zatem tworzenie porządku i ładu w otoczeniu wychowanka: fizycznego, emocjonalnego, moralnego, społecznego i duchowego jest głównym zadaniem wychowawców.

Szczególnie należy dbać o ład moralny i duchowy.

Profilaktyka jest natomiast chronieniem człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na nie.

Jeżeli głównym celem profilaktyki jest ochrona przed zagrożeniami, to punktem wyjścia do projektowania działań profilaktycznych powinno być zastanowienie się, co do tych zachowań prowadzi, a co stanowi zabezpieczenie przed nimi.

Te cechy jednostki i środowiska, które sprzyjają podejmowaniu zachowań ryzykownych nazywamy czynnikami ryzyka. Natomiast te, które zwiększają odporność człowieka na działanie czynników ryzyka nazywamy czynnikami chroniącymi.

Do najważniejszych, zbadanych czynników chroniących zalicza się, za Hawkinsem¹:

- silną więź emocjonalną z rodzicami,
- zainteresowanie nauką szkolną,
- regularne praktyki religijne,
- uwewnętrzniony szacunek do norm, wartości, autorytetów.

Według Masten, Best, Garnezy:

- stałą opiekę sprawowaną przez kompetentną osobę dorosłą,
- zdolności umożliwiające dobre wyniki w nauce,
- umiejętność rozwiązywania problemów,
- wrażliwość społeczną
- poczucie własnej skuteczności.

Natomiast do zbadanych czynników ryzyka zalicza się:

- środowisko społeczne promujące dane wzorcowe zachowania (przeludnione, przestępcze)
- normy społeczne (promujące, prowokujące dane zachowania)
- modelowanie takich zachowań w domu i w szkole,
- konflikty i doświadczenie izolacji w dzieciństwie,

¹ J. Sakowska, Szkoła dla rodziców i wychowawców, Warszawa 1999, s.5

- grupa rówieśnicza, w której normą są zachowania dysfunkcyjne,
- niskie wyniki osiągane w szkole i brak celów życiowych,
- łatwość zdobycia substancji psychoaktywnych,
- wczesna inicjacja zachowań ryzykownych².

Zatem działania profilaktyczne według prof. Z.B. Gasia powinny być nakierowane na osłabienie czynników ryzyka i wzmocnienie czynników chroniących.

Prowadzenie dziecka ku dojrzałości jest zarówno wychowaniem, jak i profilaktyką.

Można więc przyjąć, że profilaktyka to odpowiednie działanie:

- wspomaganie człowieka,
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka,
- inicjowanie i wzmocnianie czynników chroniących,

które ma na celu zapobieganie pojawianiu się lub rozwojowi niekorzystnego zjawiska, w konkretnej społeczności, np. szkolnej.

Mimo prawidłowych oddziaływań wychowawczych dzieci i młodzież jednak zachowują się ryzykownie. Dzieje się tak dlatego, gdyż nie mogą lub nie potrafią funkcjonować inaczej. Takie zachowania są wtedy ich własnym sposobem przystosowania się do istniejącej sytuacji. Wyeliminowanie jednego zachowania ryzykownego może powodować pojawienie się innych. W literaturze przedmiotu można zetknąć się z koncepcjami, wg których to, jakie zachowanie ryzykowne podejmują uczniowie z różnych grup ryzyka, jest często kwestią przypadku, pojawienia się odpowiedniej okazji (Szymańska, Zamecka, 2002).

Teoria Zachowań Problemowych (wg R. i S.L. Jessorów) głosi, że różne zachowania ryzykowne pełnią podobną funkcję w życiu jednostki, co zachowania konwencjonalne. Służą zaspokajaniu tych samych potrzeb, np. miłości, akceptacji, przynależności lub pozwalają realizować takie same cele rozwojowe, np. uzyskanie niezależności od rodziców.

Rola rodziców, wychowawców, nauczycieli polega natomiast na wzmocnianiu czynników chroniących oraz osłabianiu czynników ryzyka. W szkole dokonuje się to na trzech poziomach:

- 1) **Profilaktyka uniwersalna** (Pu) adresowana jest do całej niezdiagnozowanej populacji i jej podgrup (np. dzieci, młodzieży, dorosłych, kobiet w ciąży). Jej celem jest redukcja czynników ryzyka, ograniczanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych i zapobieganie nowym przypadkom. Główne działania to dostarczenie wiedzy i uczenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych, niezbędnych do zapobiegania problemom. Pokrywa się z poziomem profilaktyki pierwszorzędowej w starej klasyfikacji.
- 2) **Profilaktyka selektywna** (Ps) odnosi się do grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na szczególne warunki życiowe podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń (np. dzieci alkoholików, dzieci z domów dziecka, dzieci przysposobione, uczniowie z problemami szkolnymi, miłośnicy szalonych imprez, młodzież, która „wypadła” ze szkoły, bezdomni itp.). Jej celem jest opóźnianie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych. Główne działania podobne są do działań w profilaktyce uniwersalnej, lecz uwzględniają specyfikę potrzeb i problemów danej podgrupy.
- 3) **Profilaktyka wskazująca** (Pw) kierowana jest do tych jednostek z grup zwiększonego ryzyka, u których występują wczesne objawy dysfunkcji, różne niepokojące zachowania

² K. Wojcieszek, Profilaktyka w szkole, „Poradnik wychowawcy”, Praca zbiorowa, Wydawnictwo Raabe, Warszawa 2002

(np. częste wagary, okresowe upijanie się) i sygnały o pojawianiu się już poważniejszych problemów związanych z zachowaniem (np. kłopoty z policją, w domu). Jej celem jest ograniczenie czasu trwania dysfunkcji. Główne działania to indywidualna diagnoza przyczyn oraz interwencja, także w środowisku rodzinnym. Nie jest to jednak jeszcze terapia.

Profilaktyka selektywna i wskazująca pokrywa się z poziomem profilaktyki drugorzędowej w starej klasyfikacji.

III. ZAGROŻENIA DLA PROCESU DOJRZEWANIA

Pamiętając o tym, iż wychowanie, to proces wspomagania wychowanka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej, możemy określić, na jakie czynniki ryzyka narażeni są młodzi ludzie.

Zagrożenia dla procesu dojrzewania fizycznego.	
<p>W sferze fizycznej – dojrzewanie związane nie tylko z naturalnymi procesami rozwoju fizycznego, ale również z nabywaniem wiedzy i umiejętności umożliwiających prowadzenie zdrowego stylu życia (adekwatnego do wieku i możliwości fizjologicznych organizmu)</p>	
Zagrożenia dla procesu dojrzewania psychicznego.	
<p>W sferze psychicznej – dojrzewanie ukierunkowane na uczenie się odpowiedzialności za siebie i swój stosunek do świata oraz odpowiedzialności za swoje otoczenie.</p>	<p>Zacieranie granic w życiu i rozwoju – młodzieńcy częściej słyszą o prawach niż o obowiązkach i odpowiedzialności.</p> <p>Promowanie egocentryzmu – młody człowiek jest najważniejszy i cały świat powinien koncentrować się na jego potrzebach.</p> <p>Akceptowanie egoizmu – wszystko, młodemu człowiekowi od życia się należy; cel uświęca środki.</p> <p>Celem rozwoju nie jest dojrzałość, lecz</p> <p>Samozadowolenie – życie powinno być przyjemne, a nie odpowiedzialne.</p>

Zagrożenia dla procesu dojrzewania społecznego	
<p>Sfera dojrzewania społecznego polega na nabywaniu umiejętności prawidłowego wywiązywania się z pełnionych ról społecznych i systematycznego przygotowywania się do podejmowania nowych ról, związanych z cyklem życia.</p>	<p>Oslabienie roli rodziny w życiu dziecka ograniczanie wpływu rodziców, rośnie znaczenie związków partnerskich</p> <p>Odrywanie ról od wieku dziecka - dziecko podejmuje role wymagające odpowiedniej dojrzałości psychicznej, podnoszenie do świata dzieci zjawisk typowych dla młodzieży lub dorosłych (bale, konkursy piękności, festiwale).</p> <p>Deformowanie szeregu ról społecznych, np. stadionowy chuligan to kibic; oszust i naciągacz to biznesmen.</p> <p>Podważanie podstawowych autorytetów społecznych, takich jak rodzice, nauczyciele, duchowni, politycy, media poszukujące tylko sensacji.</p> <p>Porzucanie nauki szkolnej.</p> <p>Uciezki z domu.</p>
Zagrożenia dla procesu dojrzewania duchowego	
<p>Sfera dojrzewania duchowego obejmuje przede wszystkim nabywanie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości oraz poczucia sensu istnienia.</p>	<p>Redefiniowanie wartości – na skutek specyficznego interpretowania lub kontekstu sytuacyjnego dotychczasowe wartości nabierają nowego znaczenia, często wręcz sprzecznego z dotychczasowym (wolność – samowola, otwartość – bezkrytycyzm, tolerancja – akceptacja wszystkiego).</p> <p>Eliminowanie z wychowania i języka szeregu wartości, które stanowią istotny warunek kształtowania się poczucia tożsamości osobistej.</p>

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW

Spośród wszystkich faz rozwojowych okres dojrzewania stanowi szczególną fazę w życiu człowieka. Z perspektywy psychospołecznej właśnie wtedy dokonują się najważniejsze zmiany w zakresie obrazu siebie i społecznej percepcji jednostki, formowane są nowe wzorce relacji interpersonalnych, gwałtownie wzrasta liczba nowych doświadczeń osobistych i

społecznych, rozwijane są umiejętności pozwalające na kształtowanie się poczucia własnej kompetencji.

Tempo oraz sposoby osiągnięcia celów rozwojowych zależą zarówno od samego nastolatka jak i od osób, z którymi się kontaktuje. Okres dojrzewania nie jest więc biernym oczekiwaniem na dorosłość i dojrzałość. Wręcz przeciwnie – w tej fazie życia ludzie są bardzo aktywni, eksperymentują z nowymi zachowaniami, poszukują nowych ról, nabywają nowych doświadczeń, a tym samym stają się innymi ludźmi o nowych prawach i obowiązkach, mającymi nowe potrzeby i oczekiwania, wypełniającymi nowe zadania. W procesie tym niezwykle ważną rolę odgrywają znaczące osoby dorosłe, a zwłaszcza rodzice i nauczyciele. (Z. Gaś 1997)

DIAGNOZA PROBLEMÓW – POTRZEBY UCZNIÓW.

PROBLEMY uczniów	POTRZEBY WYNIKAJĄCE Z PROBLEMÓW
<p>Problemy okresu dojrzewania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – biologiczne, np. zmiany w wyglądzie, – społeczne, np. trudności w nawiązywaniu kontaktów, – psychiczne, np. „huśtawka” uczuć, – prawne, np. brak odpowiedzialności za swoje postępowanie. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeba samoakceptacji, – potrzeba pozytywnego obrazu własnej osoby, – potrzeba rzetelnej informacji na temat dojrzewania, – potrzeba informacji na temat odpowiedzialności karnej dotyczącej nieletnich i młodocianych.
<p>Problemy zdrowotne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niewłaściwe odżywianie, – choroby, np.: bulimia, anoreksja, alergie, otyłość i inne, – wczesna inicjacja seksualna, – nerwice, choroby psychiczne, – niktorynizm, alkoholizm, narkomania, lekomania. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeba dobrych wzorców w rodzinie, szkole i mediach, – potrzeba uświadamiania konieczności leczenia, – potrzeba asertywności i rzetelnej wiedzy na temat skutków przedwczesnej inicjacji seksualnej, – potrzeba miłości i akceptacji, – potrzeba rzetelnej wiedzy o zagrożeniach i eliminowanie mitów związanych z uzależnieniem, – potrzeba szczęścia i zadowolenia, – potrzeba zabawy i odpoczynku, – potrzeba zachowań asertywnych.
<p>Problemy związane z kryzysem autorytetu dorosłych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nieporozumienia w domu, – kłopoty w szkole, – kwestionowanie wartości dorosłych, kwestionowanie autorytetów. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeba autonomii i samodzielności, – potrzeba sukcesu w nauce, – potrzeba czytelnych i klarownych wymagań i oczekiwań rodziców i nauczycieli, – potrzeba konstruktywnych wzorców w rodzinie, szkole i mediach.
<p>Problemy związane z wysokim poziomem neurotyzmu:</p>	

<ul style="list-style-type: none"> – skłonność do przeżywania stanów lękowych, – niska odporność na stresy, – problemy adaptacyjne w nowym środowisku. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeba satysfakcji, miłości oraz radości w życiu, – potrzeba radzenia sobie w trudnych sytuacjach, – potrzeba akceptacji.
<p>Problemy natury psychicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak umiejętności nawiązywania kontaktów, – mankamenty komunikowania się, – trudności w kontaktach rówieśnikami, – różne formy agresji. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeba kontaktu z rówieśnikami, – potrzeba akceptacji w grupie rówieśniczej, – potrzeba poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości, – potrzeba umiejętności wyrażania swoich uczuć.
<p>Problemy tkwiące w środowisku:</p> <ul style="list-style-type: none"> – adaptacyjno – integracyjne w nowym środowisku szkolnym, – problemy w nauce, – niedostatek ekonomiczny, – patologia rodziny, uzależnienia. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeba bezpieczeństwa i akceptacji, – potrzeba sukcesów w nauce, – potrzeba bezpieczeństwa, – potrzeba satysfakcji i zadowolenia z życia.

V. WARTOŚCI I ICH REALIZACJA W PROCESIE WYCHOWAWCZYM

Szkoła jest placówką spełniającą dwie podstawowe funkcje: dydaktyczną i wychowawczą. Zaspakaja potrzeby edukacyjne i zapewnia wszechstronny rozwój osobowy wychowanków. Nauczyciele w swej pracy wychowawczej powinni wspierać rodziców w trudnym procesie wychowawczym, nie przejawiając przy tym żadnych uprzedzeń i niesprawiedliwości wobec podopiecznych.

Program uwzględnia potrzeby wychowawcze uczniów, ponadczasowe i uniwersalne wartości, samorządność uczniowską, promuje postawę szacunku dla samego siebie i innych.

Uczniowie są zachęceni do pracy nad sobą, na rzecz innych, a ich osiągnięcia są dostrzegane.

Główne działania wychowawcze sprzyjają respektowaniu przez uczniów podstawowych wartości, którymi są:

- prawda i piękno,
- wrażliwość moralna,
- szacunek dla dobra wspólnego, rodziny, społeczności lokalnej,
- samodzielna i rzetelna praca prowadząca do realizacji celów, zamierzeń,
- dbałość o kulturę słowa,
- tolerancja dla inności.

W procesie wychowawczym biorą udział rodzice – uczniowie – nauczyciele. Ich działania są spójne i jednolite.

W/w wartości są wdrażane w następujących sytuacjach:

Poszczególne wartości	Sytuacje wychowawcze
Prawda i piękno	Uczniowie szukają w różnych źródłach odpowiedzi na zjawiska,

	nurtujące problemy, są wprowadzani w świat kultury i sztuki, poprzez ich wytwory (np. dzieła literackie, muzyczne) stwarza się sytuacje do przeżyć estetycznych, uwrażliwia na piękno, zachęca do własnej twórczości, uczniowie uczestniczą w różnych wydarzeniach kulturalnych – wyjazd do kina, muzeum itp., dbają o wystrój sal, swój ubiór, higienę, dostosowują wygląd do sytuacji.
Wrażliwość moralna	Uczniowie uczestniczą w różnego rodzaju akcjach charytatywnych, nagłościonych często przez mass – media, opiekują się uczniami słabszymi fizycznie, niosą pomoc starszym i chorym, pomagają zwierzętom.
Poczucie wspólnoty lokalnej i elementy współczesnego patriotyzmu	Uczniowie organizują uroczystości związane z tradycjami szkoły (Ślubowanie, Dni Patrona), poznają historię regionu, właściwe postawy z literatury; kształtują w sobie poczucie tożsamości regionalnej, odpowiedzialności i poszanowania dla dziedzictwa kulturowego regionu.
Rzetelna i uczciwa praca nad sobą	Uczniowie organizują uroczystości klasowe i szkolne, uczestniczą w wycieczkach, wykonują przy tym powierzone funkcje i zadania, wypełniają rolę dyżurnego, dokonują samooceny własnej pracy i oceny zachowania.
Dbłość o kulturę Słowa	Uczniowie dbają o czystość języka podczas lekcji, przerw, wycieczek, eliminują przejawiające się wulgaryzmy, nadmiar zapożyczeń (zwłaszcza anglicyzmów) mają kontakt z kulturą (wyjazdy do kina, muzeum, teatru).
Tolerancja dla inności	Wychowankowie poznają odmienne sposoby i style życia, odmienność kulturową, rasową, narodową (poprzez pokaz filmów, teksty kulturowe), uczą się postawy społecznie aprobowanej – otwartości dla innych kultur, ras itp.

VI. PRACA WYCHOWAWCY KLASOWEGO

Wychowawca opracowuje plan współdziałania z uczniami, który zawiera tematy zajęć wychowawczych, sposoby realizacji, terminy i propozycje zaproszonych gości. Tworzy warunki wspomagając osobisty rozwój ucznia, proces uczenia się i wdrażanie do życia w społeczeństwie. Wprowadza właściwą atmosferę dydaktyczną – wychowawczą w grupie, co daje możliwości samorealizacji ucznia.

Podjmuje działania, które umożliwiają rozwiązywanie konfliktów klasowych i szkolnych. Jest zobowiązany do indywidualnej opieki każdego wychowanka. Łączy się z tym współdziałanie z nauczycielami poszczególnych przedmiotów, którzy są informowani (dość dyskretnie) o sytuacji rodzinnej ucznia lub problemach pozaszkolnych, a które wpływają na niepowodzenia szkolne lub zachowanie.

Dobry wychowawca utrzymuje kontakty z rodzicami uczniów poprzez spotkania, wiadomości w dzienniku elektronicznym, rozmowy telefoniczne, zawiadomienia listowne. Takie działania sprzyjają min. poznaniu i ustaleniu potrzeb opiekuńczo – wychowawczym dziecka, wspomaganie rodziców w działaniach wychowawczych oraz włączaniu ich w życie szkoły.

Wychowawca współpracuje z pracownikami Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, instytucjami kulturalno – oświatowymi w swoim środowisku.

Wraz ze swoimi podopiecznymi przygotowuje uroczystości, wycieczki, ewentualnie spotkania z ciekawymi ludźmi różnych dziedzin życia.

Organizuje spotkanie podsumowujące klasyfikację okresową, które odbywa się po zatwierdzeniu ocen, najpóźniej w 1-ym tygodniu kolejnego okresu. O terminie spotkań wychowawca informuje uczniów i rodziców przez dziennik elektroniczny.

VII. DZIAŁANIA SKIEROWANE DO NAUCZYCIELI I RODZICÓW

Szkoła podejmuje działania skierowane do nauczycieli i rodziców z zakresu profilaktyki.

Działania skierowane do nauczycieli:

- współpraca z wychowawcami, innymi nauczycielami i specjalistami na terenie szkoły;
- organizacja uroczystości klasowych i szkolnych;
- organizacja wycieczek krajoznawczych i kulturoznawczych;
- organizacja wyjazdów kulturalnych;
- organizacja przedsięwzięć o charakterze sportowo-rekreacyjnym i prozdrowotnym;
- organizacja przedsięwzięć o charakterze wolontarystycznym, pomocowym, charytatywnym;
- działania na rzecz udostępniania kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy;
- diagnozowanie potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży;
- doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania j. polskiego jako języka obcego;
- utrzymywanie kontaktu z instytucjami działającymi na rzecz rodziny;
- realizacja programu profilaktycznego w kl. I-VIII pt. „Godzina dla Młodych Główn”;
- realizacja programu z zakresu edukacji włączającej pt. „Wychowanie to podstawa”;
- wspieranie umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uzględnieniem bezpieczeństwa w sieci;
- doskonalenie zawodowe w zakresie wykorzystania sztucznej inteligencji w procesie dydaktyczno-wychowawczym;
- wykorzystanie w procesie dydaktyczno-wychowawczym narzędzi z programu „Laboratoria przyszłości”;
- realizacja profilaktycznego programu pt. „Re@lnie Odpowiedzialni”;
- organizacja warsztatów symulacyjnych dla nauczycieli w ramach rekomendowanego programu profilaktycznego pt. „Spójrz inaczej” dla klas IV-VIII;

- realizacja projektu wspierającego szkołę w obszarze wychowania i psychoprofilaktyki pt. „Profilaktyka na miarę”;
- prowadzenie konsultacji o charakterze psychologiczno-pedagogicznym przez psychologa szkolnego i pedagoga specjalnego.

Działania skierowane do rodziców:

- prowadzenie konsultacji o charakterze psychologiczno-pedagogicznym przez psychologa szkolnego i pedagoga specjalnego;
- utrzymywanie kontaktu z nauczycielami podczas dyżurów dla rodziców;
- zaproszenie rodziców do uczestniczenia w spotkaniu z przedstawicielami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Białobrzegach na temat rozwiązywania problemów wychowawczych;
- udział rodziców w spotkaniu Word Caffé dot. tematyki wychowawczo-profilaktycznej.

Działania oparte na współpracy nauczycieli i rodziców:

- zasięgnięcie informacji na temat funkcjonowania i osiągnięć szkolnych uczniów;
- branie udziału w dwustronnych i trójstronnych spotkaniach z wychowawcą;
- organizacja zadań interdyscyplinarnych dotyczących kultury i tradycji naszego regionu;
- organizacja lokalnych i ogólnopolskich akcji charytatywnych;
- organizacja przedsięwzięć o charakterze wychowawczo-profilaktycznym;
- organizacja przedsięwzięć o charakterze sportowo-rekreacyjnym i prozdrowotnym;
- organizacja spotkań z przedstawicielami zawodów.

VIII. WZORZEC ABSOLWENTA PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. H. SIENKIEWICZA W ROGOLINIE

Uczeń kończący szkołę osiąga stabilizację emocjonalną i dojrzałość społeczną. Dość dobrze funkcjonuje w otaczającym świecie. Posługuje się komunikatywną polszczyzną i dba o czystość języka. Zna hierarchię wartości i normy postępowania. Wybiera te, które są akceptowane w społeczeństwie.

Dostrzega korzyści, ale i zagrożenia szeroko pojętej wolności i demokracji. Interesuje się życiem społeczno – politycznym państwa i całego świata, kształtuje jednocześnie postawę obywatelską.

Absolwent stara się być wrażliwy na piękno otaczającego świata, w tym wytworów kultury. Poszerza swoją wiedzę w tym kierunku o różne źródła wiedzy, dochodząc do prawdy. Potrafi współpracować w grupie, przyjąć właściwe stanowisko wobec problemu lub sytuacji. Wykazuje się odpowiedzialnością, rozważą i samodzielnością w podejmowaniu decyzji. Jest wrażliwy na krzywdę moralną innych, rozróżnia dobre i złe zachowanie w oparciu o własny kodeks wartości. Akceptuje i pozostaje wrażliwy na potrzeby osób wywodzących się z innej kultury. Jest w stanie sprostać wymaganiom kolejnego etapu kształcenia w wybranej szkole lub podejmuje pracę zawodową, realizując swoje aspiracje. Odnajduje się w cyfrowym świecie.

IX. CELE I ZADANIA PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO

Cele

- Promowanie zdrowego stylu życia, ochrona uczniów przed zagrożeniami.
- Tworzenie szkoły przyjaznej uczniom, nauczycielom i rodzicom.

Cele szczegółowe programu:

1. Wykształcenie umiejętności i zachowań umożliwiających zdrowy styl życia.
2. Wspieranie rodziców w procesie wychowania.
3. Zapewnienie młodzieży pomocy wychowawczej i terapeutycznej.
4. Ochrona młodzieży przed zdrowotnymi i społecznymi skutkami substancji psychoaktywnych.
5. Pokazanie uczniom perspektywy zdrowego życia i drogi do satysfakcji osobistych;
6. Ochrona uczniów przed skutkami wagarów.
7. Dbłość o wygląd ucznia.
8. Kształtowanie postawy umiejętnego korzystania z telefonów, tabletów. Zapobieganie uzależnieniu od telefonów – fonoholizm.
9. Dbłość o czystość i piękno języka polskiego.
10. Kształtowanie właściwej hierarchii wartości, a tym samym wspieranie rozwoju moralnego.
11. Przygotowanie do uczestnictwa w życiu społecznym poprzez kształtowanie postawy samodzielności, sprawczości, współpracy i podejmowania odpowiedzialnych decyzji w świecie realnym i wirtualnym.
12. Kształtowanie u uczniów wrażliwości na inną kulturę.
13. Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom.

X. WYNIKI DIAGNOZY W SZKOLE I PLANOWANE DZIAŁANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE

Obszary badawcze:

1. Relacje w środowisku szkolnym i domowym.
2. Samopoczucie w szkole.
3. Bezpieczeństwo na terenie szkoły.
4. Wyciąganie konsekwencji wobec negatywnych zachowań uczniów.
5. Wsparcie psychospołeczne uczniów.

Czynniki chroniące	Czynniki ryzyka
<ul style="list-style-type: none">– Uczniowie czują się bezpiecznie na terenie szkoły– Uczniowie akceptują nowych rówieśników w klasie (postawa otwartości i tolerancji wobec uczniów z Ukrainy), pracują nad rozwijaniem pozytywnych relacji w zespole– Wpływ na bezpieczeństwo uczniów mają: dyżury nauczycieli, przyjazna atmosfera– W sytuacji zagrożenia uczniowie najczęściej zwracają się o pomoc do przyjaciela, członków rodziny, nauczycieli	<ul style="list-style-type: none">– Nauczyciele czasem wyciągają konsekwencje wobec niebezpiecznych zachowań uczniów– Sporadyczne przypadki nikotynizmu, spożycia alkoholu i używek– Uczniowie używają wulgaryzmów

<ul style="list-style-type: none"> – Uczniowie wolny czas spędzają z przyjaciółmi – Uczniowie oceniają relacje z rodzicami i nauczycielami jako pozytywne 	
Wnioski:	
<ul style="list-style-type: none"> – uczniowie czują się w szkole bezpiecznie w środowisku szkolnym i domowym, – atmosfera szkolna wpływa na poczucie bezpieczeństwa i rozwój relacji, – nauczyciele nie postępują konsekwentnie wobec negatywnych zachowań uczniów. 	
Rekomendacje:	
<ul style="list-style-type: none"> – dbanie o dobrostan społeczności szkolnej, – uczniowie zauważają, że nauczyciele postępują konsekwentnie wobec nieprawidłowych zachowań uczniów, – uczniowie starają się wyeliminować wulgaryzmy z codziennego języka, – uczniowie dobierają właściwe reakcje emocjonalne do sytuacji. 	

XI. STAŁE UROCZYŚCIOŚCI O CHARAKTERZE WYCHOWAWCZYM I KULTURALNYM

Data	Nazwa uroczystości	Osoby odpowiedzialne	Formy realizacji
04.09.2023 r.	Rozpoczęcie roku szkolnego 2023/24	Wychowawcy klas	Spotkania klasowe.
10.10.2023 r.	Ślubowanie klasy I	Aneta Bartosiak, Alina Pastucha	Spotkanie z uczniami i rodzicami klasy I.
10.11.2023 r.	Narodowe Święto Niepodległości	Wychowawcy klas	Wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych na lekcji z wychowawcą.
30.11.2023 r.	Andrzejki	Wychowawcy klas	Spotkania klasowe. Poznanie wybranych zwyczajów ludowych.
06.12.2023 r.	Mikołajki	Wychowawcy klas	Spotkania klasowe.
22.12.2023 r.	Wigilia klasowa	Wychowawcy klas	Spotkania klasowe.
21.03.2024 r.	Powitanie wiosny	Wychowawcy klas	Spotkania klasowe w terenie.
29.05.2024 r.	Dzień Rodzinki	Monika Ziółek Sylwester Michalak	Gry i zabawy w terenie.
21.06.2024 r.	Zakończenie Roku Szkolnego	Wychowawcy klas	Spotkania klasowe.

XII. INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE SZKOŁĘ W DZIAŁANIACH WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

Nazwa instytucji	Telefon	Formy współpracy
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.	48 613 30 78	<ul style="list-style-type: none"> – kierowanie na badania psychologiczno – pedagogiczne, – klasyfikacja uczniów do różnych form pomocy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	48 613 63 62 w. 27	– pomoc materialna rodzinom, – dofinansowywanie obiadów dla uczniów,
Komisariat Policji.	48 613 53 04	– monitoring terenu wokół szkoły, – spotkania z Radą Pedagogiczną i uczniami, – działania profilaktyczne.
Telefon Zaufania „Caritas” Diecezji Radomskiej.	800 311 800 Bezpłatny	– poradnictwo, – konsultacje w sprawach uzależnień, – porady prawne.
Ogólnopolski Bezpłatny Telefon Zaufania dla dzieci i młodzieży.	116111	– pomoc psychologiczna, prawna, pedagogiczna.
Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”	22 668 70 00 22 692 82 26	– pomoc dla ofiar przemocy.
„Pomarańczowa Linia” – Ogólnopolskie linia telefoniczna dla rodziców dzieci pijących alkohol i zażywających narkotyki.	801 140 068	– pomoc dla rodziców, których dzieci piją alkohol lub zażywają narkotyki, konsultacje, poradnictwo.
Poradnia pomocy palącym.	801 108 108	– pomoc dla osób w nałogu nikotynowym.

XIII. EWALUACJA

Ewaluacja zakłada sprawdzenie stopnia osiągnięcia spodziewanych efektów przy pomocy:

- obserwacji zachowań uczniów w różnych sytuacjach;
- rozmów i wywiadów z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- badania ankietowe przeprowadzone wśród uczniów;
- wnioski z ankiet;

Spodziewane efekty:

- uczniowie utrzymują poprawne kontakty z koleżankami i kolegami z klasy;
- uczniowie znają i stosują zasady dobrej komunikacji interpersonalnej;
- uczniowie nie przejawiają postaw i zachowań agresywnych;
- uczniowie nie używają środków odurzających i znają konsekwencje ich używania;
- uczniowie znają rodzaje zagrożeń wynikających z korzystania z internetu.

Program przeznaczony jest do 8-letniego cyklu kształcenia i ma charakter otwarty.

Opracowany na podstawie diagnozy przeprowadzonej wśród uczniów we wrześniu 2022 roku.

Istnieje możliwość dostosowania realizacji zadań zgodnie z bieżącymi potrzebami klasy i szkoły. Ewaluacji programu dokonuje się z końcem cyklu jego ważności.

Zatwierdzono do realizacji przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną w dniu 27 września 2023 r.

.....

/podpis i pieczęć dyrektora szkoły/

**Opracowanie wyników ankiety diagnozującej funkcjonowanie, potrzeby i problemy uczniów
Publicznej Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Rogolinie**

I okres roku szkolnego 2023/2024

Termin diagnozy: wrzesień 2023 r.

Narzędzia diagnostyczne: ankieta dla uczniów, konsultacje z wychowawcami i nauczycielami.

Diagnozowani uczniowie: kl. III, VI, VII (łącznie zdiagnozowano 46 uczniów).

Cel: ocena działań określonych w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły, skierowanych do uczniów, nauczycieli i rodziców, rekomendacje do pracy.

Czynniki chroniące:	Czynniki ryzyka:
<ul style="list-style-type: none">- Uczniowie czują się związani ze szkołą.- Uczniowie czują się bezpiecznie.- Na poczucie bezpieczeństwa uczniów wpływają: monitoring, dyżury na przerwach i przyjazna atmosfera.- W sytuacji poczucia zagrożenia uczniowie zwracają się o pomoc do rodziców i przyjaciół poza szkołą.- Większość uczniów ma przyjaciół, z którymi spędza czas.- Nauczyciele są życzliwi i udzielają wsparcia, co świadczy o dobrych relacjach uczeń-nauczyciel.- Większość uczniów utrzymuje bardzo dobre relacje z rodzicami.	<ul style="list-style-type: none">- Uczniowie nie pielęgnują relacji rówieśniczych w klasie.- Brak zajęć rozwijających zainteresowania.- Nauczyciele nie są konsekwentni wobec negatywnych zachowań uczniów.- Nieprzestrzeganie przez uczniów szkolnej etykiety stroju i wyglądu.
Wnioski i rekomendacje: <ul style="list-style-type: none">- prowadzenie warsztatów/pogadarek dotyczących zasad funkcjonowania społecznego, budowania i pogłębiania relacji,- rozwijanie oferty zajęć dodatkowych rozwijających zainteresowania (w miarę możliwości), np. gimnastyka, warsztaty kulinarne, stolarstwo,- zorganizowanie debaty na temat przestrzegania szkolnej etykiety stroju i wyglądu, używania telefonów podczas przerw śródlekcyjnych, zasad funkcjonowania w społeczności.	

**Opracowanie wyników PROFILU WARTOŚCIOWEJ SZKOŁY
Publicznej Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Rogolinie**

II okres roku szkolnego 2022/2023

Termin diagnozy: czerwiec 2023 r.

Narzędzia diagnostyczne: ankieta dla uczniów, nauczycieli i rodziców; konsultacje z rodzicami, wychowawcami, nauczycielami i rodzicami.

Cel: Określenie, które wartości należy wzmocnić w społeczności szkolnej.

Czynniki chroniące:	Czynniki ryzyka:
<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie nauczania wczesnoszkolnego czują się bezpiecznie i są zaopiekowani; - Powołanie patroli uczniowskich w celu monitorowania korytarzy szkolnych wspomagających dyżurujących nauczycieli; - Nauczyciele współpracują z instytucjami, oferują konsultacje dla uczniów i rodziców z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej; - Nauczyciele i uczniowie w nauczaniu wczesnoszkolnym darzą się szacunkiem i są tolerancyjni; - Uczniowie akceptują, tolerują i wspierają uczniów z dysfunkcjami; 	<ul style="list-style-type: none"> - Nauczyciele niesystematycznie pełnią dyżury na korytarzach szkolnych; - Monitoring nie jest wykorzystywany do wyjaśniania nieporozumień, bójek, uszkodzeń mienia szkolnego przez uczniów; - Uczniowie nie czują się bezpiecznie podczas przejazdów autobusem szkolnym; - Uczniowie i rodzice nie zgłaszają sytuacji problemowych i szkoła nie może udzielić pomocy; - Uczniowie pomimo zakazu i upomnień opuszczają teren szkoły w czasie trwania zajęć; - Uczniowie w kl. IV-VI nie pielęgnują relacji rówieśniczych, nie szanują, nie tolerują się nawzajem i hejtują; - Uczniowie nie szanują mienia szkolnego; - Uczniowie nie stosują zwrotów grzecznościowych do nauczycieli i personelu szkoły; - Uczniowie mają nieodpowiedni stosunek do obowiązków szkolnych; - Uczniowie nie biorą udziału w zadaniach interdyscyplinarnych; - Uczniowie mają nieodpowiedni wygląd;
<p>Wnioski i rekomendacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie warsztatów/pogadek dotyczących zasad funkcjonowania społecznego, budowania i pogłębiania relacji, - wzbogacenie oferty zajęć dodatkowych rozwijających zainteresowania (w miarę możliwości), np. gimnastyka, warsztaty kulinarne, stolarstwo, teatralne, językowe. - zorganizowanie debaty na temat przestrzegania szkolnej etykiety stroju i wyglądu, używania telefonów podczas przerw śródlekcyjnych, zasad funkcjonowania w społeczności. - spotkanie z przedstawicielami policji dla rodziców i uczniów odnośnie konsekwencji związanych z łamaniem zasad życia szkolnego. 	

Opracowanie: zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego.

.....
.....
.....
.....
.....